

DJEČJI PODLISTAK »HRVATSKE RIJEČI«

Broj 157

Hrcke


20. listopada 2017.



ISSN 1821-3758



9 771821 375004



Dragi hrckovci!

Koja vam je prva asocijacija na listopad? Da lišće pada, da počinje sezona kiša, ili ipak nešto pozitivnije i vedrije? Naravno, to već i vrapci znaju – listopad je mjesec knjige. Dok sam bila mala, poznata mi je bila izreka »pas je čovjekov najbolji prijatelj«. I mislim da sam razumjela zašto se to tako kaže. A sada kada sam velika, za nijansu više bih se složila također s postojećom izrekom »knjiga je čovjekov najbolji prijatelj«. Nadam se da ćete i vi tako osjećati kada odrastete i da vas vremenom neće omađijati i zarobiti »čuda« tehnike, jer, vjerujte mi, koliko god ona izgledala moćno i bez obzira na to što vam nude puno toga, ta čuda vas osiromašuju. Osiromašuju vaše duše, vaš pogled na (realni) svijet, a ljudi sa siromašnom dušom nisu sretni. Zato, dok još nije kasno, na listu vaših dobrih prijatelja dodajte i knjigu i neka vas prati tijekom odrastanja. Od ili iz knjige naučit ćete samo korisne stvari, proširiti svoje znanje i vidike, postat ćete pametniji, snalažljiviji i vremenom mudriji.

Tako je i dio sadržaja u vašem podlistku posvećen značaju knjige i čitanja te raznim drugim temama koje će vas uveseliti, podučiti i kvalitetno vam ispuniti vrijeme.

Stoga, na čitanje!

Ivana



IMPRESSUM

Izdavač: NIU »Hrvatska riječ«,
Trg cara Jovana Nenada 15/II, 24000 Subotica

Urednica izdanja: Ivana Petrekanić Sič

Suradnici: Marina Pluković, Bernadica Ivanković, Vesna Huska, Zoltan Sič, Nevena Gabrić, Ruža Silađev, Ivana Matić, Slađana i Petar Tikvicki

Lektor: Zlatko Romić

Grafički dizajn: Darko Vuković

Tehnički prijelom: Thomas Šujić i Jelena Ademij

Ilustracije: Adrijana i Zoran Vukmanov Šimokov

Obrada fotografija: Nada Sudarević

E-mail: hrhrcko@gmail.com

Podlistak »Hrcko« izlazi uz redovitu potporu Pokrajinskog tajništva za kulturu i javno informiranje



Zlatna harfa

Subotička biskupija je 31. put okupila djecu koja vole pjevati na *Zlatnoj harfi*. Ovaj susret bio je organiziran kod franjevaca – karmelićana u Somboru. Lijep jesenski dan, 14. listopada, pridonio je da se svi dobro osjećaju u ovom starom prekrasnom samostanu i crkvi.

Misu je predvodio fra. Bernardin, a točno u podne počeo je nastup dječjih zborova. Ovogodišnja tema je bila pomalo neobična – božićna, a vesele pjesme izvelo je 11 zborova. Djeca iz župe sv. Roka iz Subotice otpjevala su *Fatimsku himnu*. Pjesma s kojom su nastupili je stara bunjevačka božićna pjesma *Hajte braćo*, a djecu je uvježbala s. Silvana. Župa sv. Jurja iz Subotice nastupila je s pjesmom *Oj, pastiri*, a djecu su uvježbale mame Adrijana Vukmanov Šimokov i Đurđica Tikvicki. Združeni zbor Vajske i Bođana pjevao je pjesmu *Radujte se, narodi*, uz prat-

ković Biser i *Sunčica* nastupila su s adventskom pjesmom *Visom leteć*, a pripremila ih je Marina Piuković. Djeca iz Monoštora pjevala su staru narodnu pjesmu iz tog kraja *O, slavna, betlemska*, a uvježbale su ih njihove dvije župljanke Evica Bartulov i Ljubica Adamović. Plavna se predstavila s pjesmom *Radujte se, narodi*. Kako tambu-



nju omladine na gudačkim instrumentima i sintisajzeru. Katedrala svete Terezije Avilske nastupila je s pjesmom *Svirajte, igrajte*, a pripremio ih je njihov kantor Miroslav Stantić. Đurđinčani iz župe sv. Josipa radnika nastupili su s pjesmom *Zdrav budi, mili gost*, uz pratnju tamburaša i pod ravnanjem Emine Tikvicki. Djeca iz vrtića *Marija Pet-*



ra dobro zvuči uz božićne pjesme pokazala su i djeca iz Tavankuta koja su se predstavila skupa s tamburašima s pjesmom *Spavaj, mali Božiću*. Djeca iz župe sv. Lovre iz Sonte pjevala su pjesmu *Marija Divica*, a kao šlag na tortu nastupio je najbrojniji zbor iz župe sv. Trojstva iz Selenče, s pjesmom *Čas radosti, čas veselosti*, a uvježbala ih je Marija Trusina.

Djeca su svojim trudom kroz pjesmu dobila 5 sa zvijezdicom, bez obzira u kom su zboru i koju su pjesmu pjevala. Dragi Bog njihovu molitvu kroz pjesmu sigurno voli, a truda iz dječjih srdaca je bilo mnogo. Hvala i odraslima koji su ih doveli, uvježbali, pripremili i učili da »tko pjeva dvostruko moli«. Do nove *Zlatne harfe* pjevajmo veselo i iz srca, a Božić koji nam dolazi neka u svakoj župi bude još raspjevaniji!

M. P.

KNJIGA – moj najbolji prijatelj

Druženje s knjigom veoma je važan dio odrastanja svakoga djeteta. Roditelji od ranog djetinjstva djeci pružaju u ruke knjige kako bi se s njima upoznali. U početku su one gumene, plišane, one koje se mogu kvasiti, koje sviraju, otkrivaju, šušaju i svašta rade kako bi privukle pozornost djece.

Krajem rujna, uoči listopada – mjeseca knjige, otvorila se još jedna knjižnica i privukla djecu a i roditelje da

knjižnica, dobila je potpuno novi izgled, novu policu, povećala fond knjiga, postavila brojna pravila po kojima će funkcionirati. Dobila je pomoć sa svih strana: od knjižničarke Bernadice koja nam je donijela puuuuno knjiga iz velike Gradske knjižnice, dala nam kartončiće i džepiće, te nas naučila kakve sve knjige postoje, od majstora koji su obnovili jednu staru policu, od sestara iz samostana Kćeri Milosrđa, tiskare *Rotografika*, i naravno roditelja koji su skupa s djecom darovali jednu ili više knjiga vrtićkoj knjižnici. Kao i svaka knjižnica, i ova vrtićka ima svoje radno vrijeme, radi samo petkom, u jutarnjim satima, a njeni uposlenici su predškolci. Svakog petka biraju se dva predškolca koja su određena da rade u knjižnici, jedan stavlja pečate s datumom, a drugi piše tko je iznajmio knjigu, u rubriku pored pečata datuma. Odgojiteljica djeci podijeli kartončiće – džepiće na kojima su njihova imena, te oni čekaju strpljivo svoj red za promjenu knjiga u vrtićkoj knjižnici. Usput razgovaraju koja je



se uz knjigu više druže sa svojom djecom. Zamislite gdje? U vrtiću! Vjerojatno se pitate što će u vrtiću knjižnica kad djeca te dobi ne znaju još čitati. Pa, po tom pitanju imate pravo, ali ljubav prema knjizi ne poznaje granicu i važno ju je usadivati u djecu od najranije dobi.

Suradnja Gradske knjižnice Subotica i vrtića *Marija Petković Sunčica* traje nekoliko godina. Subotička knjižnica dovodi u vrtić poznate pisce koji upoznaju vrtićance sa svojom knjigom, uključuje predškolce u Etnokamp koji postoji već 10 godina. Knjižnica vrtićancima organizira posjet u okviru kojeg oni skupa s odgojiteljicama odlaze na radionicu u knjižnicu, upoznaju police s knjigama, te dobiju svoju člansku iskaznicu ili produžuju staru na još godinu dana kako bi mogli pozajmljivati knjige. Tako djeca već od treće godine postaju članovi i korisnici knjiga u Grdskoj knjižnici. Knjižnica daruje predškolce prilikom odlaska iz vrtića s nekoliko knjiga. Sva ta bliskost između djeteta i knjige urodila je željom da se i u vrtiću otvori prava mala knjižnica. Djeca i odgojiteljice iz vrtića *Marija Petković Sunčica* odlučili su obnoviti knjižnicu koja je postojala prije desetak godina, ali je prestala s radom. Nova, obnovljena



knjiga baš dobra i zanimljiva. Posao malih knjižničara je i da preporuče neku knjigu svojim korisnicima. Kad se sav posao privede kraju, knjižnica se zatvara, spušta se zavjesa koja čuva knjige do sljedećeg petka.

Kako su djeca vrlo radoznala, moraju znati da se knjige ne mogu dirati kad god hoće, nego samo kad knjižnica radi. Kad su uplovila u život knjižnice, djeca su morala staviti pečat koji obilježava našu knjižnicu, na kom je lik blažene *Marije Petković* te crta za numeriranje police i broja knjige. Taj pečat je znak da knjiga pripada vrtićkoj knjižnici. Djeca u vrtiću kroz Montessori pribor upoznaju arapske i rimske brojke, pa smo



zajmljenih moraju poštovati. Stoga su i kaznu smislili. Ako netko ne vrati knjigu više od mjesec dana, jedan petak ne može iznajmiti knjigu.

U ovoj igri između knjiga, pečata, kartončića, roditelja, djece i vrtića, rađa se puno pozitivnih stvari: bliskost između čitatelja i slušatelja, razvoj rječnika, ljubav prema knjizi, urednost, upoznavanje slova, rimskih i arapskih brojk, veličine knjiga, čuvanje knjiga i još mnoooogo toga... Želimo da ona dugo traje!

Pusti, pusti, pusti, brigu,
Uzmi, uzmi, uzmi knjigu!

police numerirali rimskim brojevima, a knjige arapskim. Djeca traže kartončiće svojih članova – vrtićanaca, udaraju pečat, datumar, na kartončić pišu ime onoga tko je iznajmio knjige, vode brigu na kojoj je polici knjiga bila, da je tamo i vrate. Kroz taj posao naučili smo da postoje velike i knjige s tvrdim i mekim koricama i tako smo ih i poslagali. Ovaj nimalo lak posao budno prati oko odgojiteljica, pa sve ide kao podmazano.



»Soba bez knjige je kao tijelo bez duše. Napraviti biblioteku u kući znači podariti joj dušu.«
(Ciceron)

Marina Piuković

Vodimo računa da svaka knjiga bude uredna, ako se pokida da je zalijepimo, da uredno pišemo imena svojih prijatelja na kartončić knjige, da ni slučajno ne bude švirkano po njoj. Imamo čak i knjige na mađarskom, latinične, ćirilične, svakakvih tematika i vrsta.

Za sada fond broji oko 200 knjiga, ali planiramo ga širiti, pa pozivamo i drage čitatelje *Hrvatske riječi* i *Hrčka* ako imaju neke dječje knjige koje su tužne, jer ih nitko ne lista i ne čita, da ih slobodno prenesu na naše police, još ima mjesta! Ako poželite biti član, razgovarat ćemo i o tome. Djeca su razgovarajući o knjižnici saznala da se knjige ne smiju zaboraviti i da se rokovi za vraćanje po-



KNJIGA baš za mene

TIHOMIR HORVAT:

MALI RATNIK

Volite li povijest? Sigetska bitka, Turci, Nikola Šubić Zrinski, Franjo Črnka dio su povijesti koja je na veoma interesantan način obrađena u knjizi *Mali ratnik*. Međutim, ovo nije klasičan povijesni roman jer paralelno uz dramatične trenutke bitke donosi više drugih suvremenih paralelnih radnji koje rasvjetljavaju važne trenutke u životu nekolicine mladih ljudi koji se stjecajem okolnosti upoznaju. Svatko od njih ima svoju životnu priču i svi se po nečemu izdvajaju iz prosjeka. Tako čitamo kako se sa smrću junački suočavaju bolesnik na onkološkom odjelu i djevojka koja je u njega zaljubljena, kao i mladić s traumom zlostavljanja iz djetinjstva koji uspijeva pobijediti svoj strah. Ovi mladi ljudi zajedno rade na obilježavanju godišnjice *Sigetske bitke* tako što sudjeluju u snimanju 3D virtualnog filma i na različite načine kreativno pridonose ovome poslu. Želim vam da uživate u ovim povijesno-suvremenim putovanjima.



stiholjupci



Brojalica za vješte



Tko kao mali nije volio brojalice? Pa ja ih i sada često koristim. Vesele su, brze i korisne. Ako se slažete sa mnom, evo jedne zgodne brojalice.



BR, BR BROJALICA

Stoja, trica,
brojna lica
pa nastane
brojalica!
Sto mornara
svi sa Hvara,
brojalica
tu se stvara!
Zumba, zumba,
a bez gumba,
tu se pleše

samba, rumba!
Eci, peci
i pereci!
Mjesto peci
reci leci!
Što, ča, kaj,
djeco, baj,
brojalici
tu je kraj!

Pajo Kanižaj

Otkrij što znače ove rečenice:

Ujo Julo i unuka Julkica

Julo ima unuku Julkicu, kojoj je on dida-ujo. Uspješna učenica Julkica uvijek utovara ugalj da pomogne svom dragom dida-uji. Da mu udovolji, umuti uzlivancu. Kad se ujo Julo naide uzlivance, otpušta učkur. Julo će ujutro uranit i još s glavom na uzgljanci zafaliće se Bogu: »Uf, Bože fala Ti za Julkicu! Šta bi ja bez nje?« Cili šor o Julkici znade, jel se Julo s njom uvijek diči ko da mu je rođena unuka.

ujak - majčin brat

Julo - muško osobno ime (skraćeno od Julijan)

unuka - sinovljeva ili kćerkina kćerka

Julkica - žensko osobno ime (skraćeno od Julijana)

dida-ujo - majkin (bakin) brat

utovarati - staviti teret u vozilo; ukrcati što za prijevoz

ugalj - kruta tvar nastala razlaganjem biljaka u različitim slojevima zemlje i u različita vremena, koristi se za gorivo u kućanstvu i u proizvodnji; ugljen

umutiti - napraviti smjesu

uzlivanca - slastica (zamućena od jaja, brašna i mlijeka u ne odveć žitko tijesto preliveno skorupom)

učkur - ugaćnik, guma za donje rublje

uraniti - ustati rano

uzgljanca - jastuk

»PREVEDI« OVE REČENICE NA STANDARDNI HRVATSKI:

Vesna Huska

Hrvatski jezik

Piše: Ivana Matić

Knjiga - najbolji virtualni svijet

Nisu samo internet, televizija i videoigre izvori virtualnih svjetova. Prvi takav izvor bila je – knjiga! Gledanje televizije lakši je »posao« od čitanja knjige i zamišljanja pročitano. Međutim, ako želimo nešto uraditi u životu, moramo uložiti malo truda. Tako je i s knjigama. Knjiga nam neće dozvoliti da izrastemo u naivca kojemu će svatko moći »prodati maglu«. Uz knjige se raste, ali na koji način? Postajemo pametniji. Ljepše govorimo. Pišemo zanimljivije, a to znači i bolje ocjene iz hrvatskoga. Postajemo maštovitiji i bolji ljudi. Čitanjem saznajemo kako se drugi osjećaju, primjećujemo detalje u knjizi, ali i izvan nje, a ponekad nam čitanje pomogne pri odluci što želimo biti kad odrastemo. Kada čitamo naglas mami, tati, baki, sestri, bratu pa čak i psu, riječima ih grlimo i osjećamo da smo povezani međusobno. Zato čitajmo!

1. Spoji likove iz istog djela.

Gita, Pinocchio, Šegrt Hlapić, Gepetto, Ljuban, Stribor, Pero, Malik Tintilinić

2. Pročitaj članu obitelji ulomak iz svoje omiljene knjige.

3. Nabroji barem tri dobre strane čitanja.

Riješenja: 1. Gita – Šegrt Hlapić, Pinocchio – Gepetto, Ljuban – Pero, Malik Tintilinić – Stribor, 2. – 3. postaje-
mo pametniji, ljepše govorimo, pišemo zanimljivije, postajemo maštovitiji, postajemo bolji, primjećujemo
detalje, pomažu nam u odlukama, povezujemo se međusobno.



Upoznajmo vršnjake...

- ☐ Zovem se **Mihaela Stuparić**.
- ☐ Pohađam 6. b razred OŠ *Bratstvo-jedinstvo* u **Bezdanu**.
- ☐ Moju **obitelj** čine mama Ema (35) i tata Srđan (32).
- ☐ Kad porastem, želim biti **frizerka**.
- ☐ **Volim** se družiti s drugovima.
- ☐ **Ne volim** kad netko laže.
- ☐ Moje dobre **osobine** su poštenje i razumijevanje drugih.
- ☐ U **slobodno vrijeme** idem se šetati s društvom, a već treću godinu učim svirati klavir.
- ☐ Omiljena **knjiga** mi je *Mali princ* Antoina de Saint-Exupéryja.
- ☐ Volim slušati *Shawn Mendes*.
- ☐ U školi su mi omiljeni **predmeti** biologija i glazbeno.
- ☐ Najbolja **prijateljica** mi je Nađa.
- ☐ Volim se igrati **društvenih igara** kao što je *monopol*.
- ☐ *Hrcko* je mnogo zabavan. Omiljena rubrika mi je **Kviz**.
- ☐ Pozdravljam sve koji vjerno prate **Hrcka**.



PUTUJEMO, PUTUJEMO... KAMO?



Bok svima! Pakirajte kofere, a u njih bundu i šubaru, jer mjesta na koja idemo mogu biti jako hladna!

1) Zemlja u koju vas vodim je najveća zemlja na svijetu! Proteže se na dva kontinenta, graniči se s 18 država, ima 12 višemilijunskih gradova, a prirodnih ljepota i povijesnih znamenitosti toliko da se ne može pobrojati! U glavnom gradu ove zemlje ima puno toga za vidjeti, a ja ću vas povesti u Ermitaž. Nadam se da ćemo vidjeti i pomaziti bar jednu od 70 mačaka koje ovdje »stanuju« od 1764. i koje imaju zadaću čuvati od glodavaca ovaj prekrasni muzej. Ove mačke, koje zovu »ermiti«, imaju svoje radne knjižice s fotografijama, hranu, veterinarsku njegu i mirovinu, a i svoj Dan – 28. ožujka! GLAVNI GRAD I ZEMLJA SE ZOVU...

2) Ova zemlja ima najdužu željeznicu na svijetu, a to je transsibirska! Skoro 10.000 km prolazi se za sedam dana! U KOJOJ SE ZEMLJI MOŽE OVAKO DIVNO I DUGO PUTOVATI VLAKOM?

3) Ta država je 1957. godine lansirala psa u svemir. To je bio ulični pas po imenu Lajka kojem je podignut spome-

nik. KOJA JE TO ZEMLJA KOJA SE PRVA TOME DOSJETILA?

4) Najpoznatija jela nacionalne kuhinje ove zemlje su boršč (juha od cikle, kupusa, crvenog luka i mesa) i piroške (male pite punjene mesom, gljivama, rižom i lukom). DOBAR VAM TEK U ...?

5) Sadašnji predsjednik je snimio DVD s judo vježbama, a zove se Vladimir Putin. GDJE SMO?

6) Najpoznatije tradicionalne igranke su lutke »babuške« ili »matrjoške« (pravilno, jer predstavljaju mamu, ne baku), napravljene od lipovog drveta. Imena lutaka znače »bakica« ili »majčica«, a odjevene su u narodnu nošnju i osobito zanimljive jer ih je više u raznim veličinama, a ulaze jedna u drugu, najčešće bar šest. Najveći set je od – zamislite! – 51 lutke, od kojih je najveća figura visoka 53.97 cm, a najmanja 0.31 centimetar! U KOJOJ ZEMLJI SU MATRJOŠKE OMILJENI SUVENIRI?

LAKO STE POGODILI: IŠLI SMO U RUSIJU! Do sljedećeg putovanja, Здравствуй (Bok, na ruskom)!

Vaša Ana Marija

Online kviz još 8 dana



Kod nas čitanje nikada nije bilo upitno, to svi znamo. Puno pričamo, a dosta i djelamo po ovom pitanju. Subotički osnovci tijekom školske godine imaju čak tri kviza na ovu temu, a prvi je u samoj završnici.

Još svega osam dana do završetka Nacionalnog kviza za poticanje čitanja pod nazivom *Čitanje ne dolazi u pitanje*. Kviz organiziraju Knjižnice grada Zagreba, a u Subotici i okolici ga provodi Gradska knjižnica Subotica. Znam da su već mnogi od vas popunili online upitnik na: <http://www.knjiznica.hr/kviz/> i da čekate izvlačenje nagrada, ali znam i to da je osam dana sasvim dovoljno da, ukoliko još niste, to i napravite. Stoga, za vas koji ćete se ovih dana priključiti kvizu, podsjetimo se pravila:

1. Potrebno je pročitati tri knjige i nekoliko natuknica u online leksikonima i enciklopedijama:

- Maja Brajko Livaković: **MiliJunaši**

- Tihomir Horvat: **Mali ratnik**

- Sanja Pilić: **Pošalji mi poruku**

- online enciklopedije i online leksikon Leksikografskog zavoda Miroslav Krleža

2. Pažljivo i točno popuniti online upitnik

3. Kod imena knjižnice obvezno napisati Gradska knjižnica Subotica
A zašto?

Zato što tada sudjelujete u izvlačenju dvije posebne i 15 utješnih nagrada. Dvoje najsretnijih učenika putovat će u Zagreb na završnu priredbu i javno izvlačenje nagrada koje će biti upriličeno 15. studenoga u Nacionalnoj sveučilišnoj knjižnici. Ostali će biti nagrađeni dobrim knjigama kako bi i dalje mogli biti u dobroj čitalačkoj formi. Jer, kao što rekoh... *Čitanje ne dolazi u pitanje!*



B. I.

Sveta Terezija od Isusa

Draga djeco, žarka mi je želja da vas ova stranica nagovori da se sprijateljite s jednom velikom i neobičnom ženom, zaštitnicom Subotice – svetom Terezijom od Isusa. Živjela je u XVI. stoljeću u Španjolskoj. Sve što je radila, radila je jednostavnim i privlačnim srcem koje je gorjelo za Gospodina Isusa. Od mnoštva prekrasnih i mudrih misli koje je ova karmelićanka i crkvena naučiteljica zabilježila, izdvojila sam tek nekolicinu. Pažljivo ih čitajmo, promišljajmo, i neka zagovorom ove svete i naša srca dopuste da ih rani strelica Božanske ljubavi!



Nauči se
trpjeti iz ljubavi
prema Bogu tako da to
ljudi ne opaze.

Bog je tako
velik da ga se isplati
tražiti cijeli život.

Uprite
pogled u Ra-
spetoga pa će vam
sve biti lako.

Postoje mnogi
putovi na kojima Bog želi
započinjati prijateljstvo s
dušama.

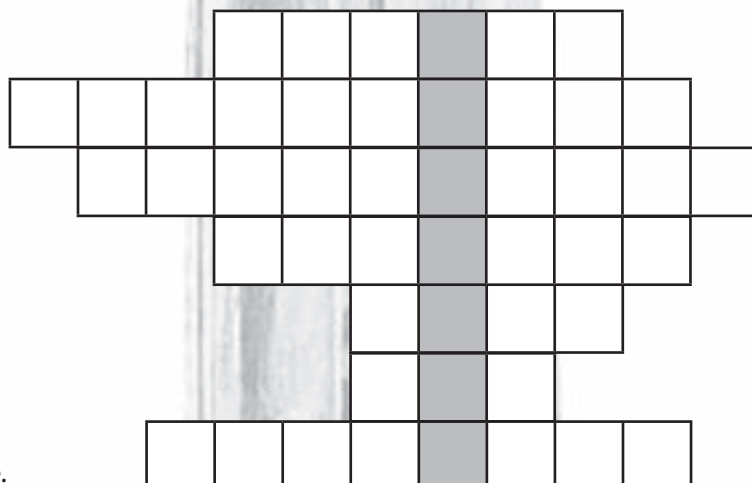
Sjetite se da
Bog sve može.

Terezija i tri
dukata – to je ništa.
Ali Terezija, tri dukata
i Bog – to je sve!

SVETA TEREZIJA _ _ _ _ _

Ništa neka te ne **uznemiruje**.
Ništa neka te ne **straši**.
Sve **prolazi**.
Samo Bog ostaje **isti**.
Strpljivost sve dostiže.
Tko ima Boga, ništa mu ne manjka.
Sam Bog je **dostatan**.

Označene riječi upiši na odgovarajuća mjesta.
Rješenje u tamnim poljima dopiši ispod lika svete.





Luka Sabo Cibolja, IV., OŠ Pionir, Žednik



Ivan Čeljuska, I., OŠ Ivo Lolar Ribar, Sombor



Lea Vojnić, IV. h, OŠ Matko Vuković, Subotica



Marijan Rukavina, III. c, OŠ Ivan Milutinović, Subotica



Tanja Stantić, IV. e, OŠ Ivan Milutinović, M. Bosna



Julijana Bereš, V., OŠ Ivo Lolar Ribar, Plavna



Mateo Sitarić, II./4, OŠ Matko Vuković, Subotica



Sara Dulić, II. b, OŠ Vladimir Nazor, Đurđin



Dajana Đurđević, III. 1, OŠ Aleksa Šantić, Vajska



Ana Kolar, III., OŠ Moša Pijade, Bereg



Danijel Brajković, IV. h, OŠ Sveti Sava, Subotica



Ante Balažević, IV. b, OŠ Matija Gubec, D. Tavankut



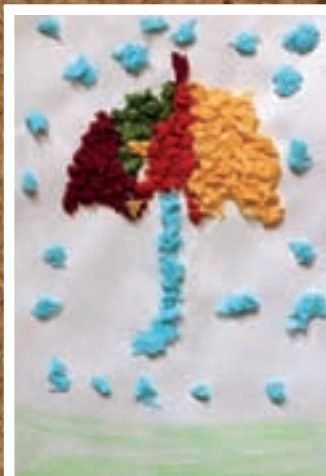
Dalibor Matin, III. a, OŠ Ivan Goran Kovačić, Sonta



Matea Zarecki, I., OŠ Sremski front, Sot



Nikolina Jurić, I. a,
OŠ Matija Gubec,
D. Tavankut



Maja Musa, I. b,
OŠ 22. oktobar, Monoštor



Hajde da se upoznamo s...

Knjižničarkom



Kako se nalazimo u mjesecu knjige, odlučili smo vas upoznati s knjižničarkom. Najčešće ovaj posao obavljaju žene, ali i muškarci mogu biti na ovom radnom mjestu.

Zadatak knjižničarke je da zna gdje se koja knjiga nalazi u knjižnici, da ju obilježi brojem kako bi se lakše pronašla, a on se danas očita putem bar koda, slično kao u prodavaonicama. Kako u današnje vrijeme sve ide elektronički i na »klik«, i knjižničarke moraju znati koristiti računalo i na taj način voditi brigu o evidenciji pozajmljenih knjiga. Posao knjižničarke jest i da organizira književne skupove, večeri, na kojima će se ljubitelji knjiga imati prilike susresti s piscima, priređuje različite izložbe, radionice i slično.



Svaka knjižnica je specifična, a ova naša subotička je posebna. Prekrasno izgleda i nalazi se u centru, na najljepšem mjestu u gradu pa se turisti često slikaju ispred nje. Krase ju dva atlasa koja na svojim leđima nose sve znanje ovoga svijeta koje se nalazi u knjižnici. Knjižničari također vode računa da u čitaonici vlada mir i mogućnost za učenje.

Uvjeti rada za knjižničare rekli bismo da su idealni. Rade osam sati u miru i tišini, ponekad rade subotom, a ponekad odlaze na edukacije i usavršavanja.

Znanje i vještine dobrog knjižničara kriju se u ljubaznom ophođenju prema korisnicima knjižnice, vladanju fondom knjiga i stručnom literaturom kojom knjižnica raspolaže.

Knjižničari su stručnjaci koji uspostavljaju, razvijaju i vode brigu o građi i organizaciji neke knjižnice, te pomažu korisnicima u korištenju i pronalaženju knjiga.

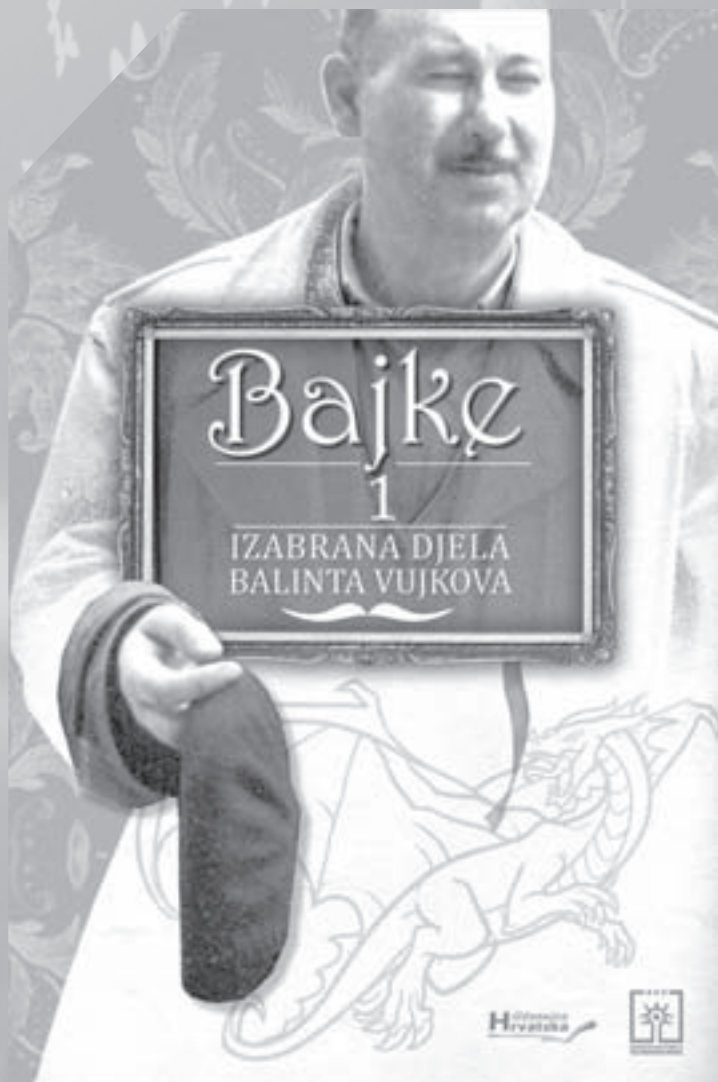
U knjižnici postoji puuuuno knjiga, toliko da ih je gotovo nemoguće izbrojati. Stoga u knjižnici za svaku temu možete dobiti knjigu, a knjižničari su tu da vam pomognu da ju pronađete, jer oni su vješti tragači pravih informacija.

Marina Piuković



U tijeku XVI. Dani Balinta Vujkova

Jučer održan program za djecu



Hrvatska čitaonica već šesnaest godina organizira veliku književnu manifestaciju nazvanu *Dani Balinta Vujkova, dani hrvatske knjige i riječi*. Ova trodnevna manifestacija ima programe pripremljene za sve dobi pa tako i za nas djecu. Jučer je u velikoj dvorani HKC-a *Bunjevačko kolo* održan program *Narodna književnost u školi* u kojem je sudjelovalo nekoliko stotina djece iz Subotice i okolice, Tavankuta, Male Bosne, Đurđina i Žednika. Kao posebni gosti bili su prvašići iz OŠ 22. oktobar iz Monoštora. Znete li da su oni prva generacija izvan subotičke općine koja se obrazuje na hrvatskom jeziku? Jako smo se radovali ovom susretu, a još više novoj knjizi iz opusa Balinta Vujkova, kao i interesantnim predstavama koje su nam izveli mališani iz vrtića *Marija Petković Sunčica* i učenici škole *Vladimir Nazor* iz Đurđina.

Podrobnije izvješće očekujte u sljedećem broju.

HRCKOVI DETEKTIVI



Odgovor iz prošlog broja
Školske ocjene se pišu u **dnevnik**.

Nagrađeni:

Ivan Čeljuska, II. a, OŠ Ivo Lola Ribar, Sombor
Kristina Šarčević, III./4, OŠ Matko Vuković, Subotica
Filip Sabo Cibolja, VI., OŠ Pionir, Žednik
Helena Holpert, IV. a, OŠ Bratstvo-jedinstvo, Bezdan
Dražen Dulić, I. c, OŠ Ivan Milutinović, Subotica
Anastasija Adamović, II. a, OŠ I. G. Kovačić, Sonta
Marko Firanj, VII. 4, OŠ Ivo Lola Ribar, Sombor
Valentina Ostrogonac, VI. a, OŠ M. Gubec, D. Tavankut
Marija Lulić, I./4, OŠ Matko Vuković, Subotica
Dunja Mijić, III. a, OŠ I. G. Kovačić, Sonta

Nagradno pitanje:

Kako se zove program u okviru Dana
Balinta Vujkova namijenjen djeci?

KUPON

Odgovor:

Ime

Prezime

Adresa

Mjesto

Škola

Razred





Mačka

Mačka je,
a ne lovi miše.
Ne zna za nju nitko više.
Mačka je,
a brke nema.
Na tavanu ona drijema.
Mačka je,
a ne zna presti.
Gdje je staviš tu će sjesti.
Što je to?

U doba moga djetinjstva, a to je bilo prije šezdesetak i nešto više godina, u našem selu nije bilo vodovoda. Svaka kuća je imala svoj bunar s čistom vodom za piće, kuhanje, pranje i kupanje. To su bili kopani, kružni bunari dubine pet, šest ili više metara. Bili su obloženi običnom opekom koje je povezivao pijesak. U njima je izvirala voda koja je postajala sve čišća i hladnija što se više izvlačila. Voda se izvlačila pomoću đerma, kotača ili kotura na kojemu je bio privezan lanac s kofom.

Mama i tata su me često opominjali:

– Ne naginji se na bunar i ne zahvaćaj sama vodu iz kante.

Plašili su se da ne upadnem u bunar u kojemu bih se sigurno smrznula, a onda utopila. Eh, ali kada mame i tate nije bilo doma, ja sam oprezno prilazila bunaru i promatrala njegovu nutrinu. Voda je bila mirna i gledala bih svoju sjenu na njegovoj mirnoj površini. Baš kao u zrcalu. Više puta, posebice u vrijeme ljetnih mjeseci, iz njega bih zahvatila vodu i u slast je popila.

Taman kad sam tako jednom ispila žuđenu kapljicu, iskliznu mi iz ruku moja lijepa plava šalica s bijelim točkicama. Čula sam samo duboko u bunaru, pljus, i moje krasne šalice više nije bilo. Voda se zavjerenički sklopila iznad nje. Zaplakala sam. Ode moj rođendanski dar od tete! Obožavala sam tu šalicu. Kad sam je dobila, bila je puna bombona, umotana u lijepi šareni papir. Mama mi je u njoj navečer nakon ispričane priče donosila fini

slatki kompot. Izjutra je susjeda, čim pomuze kravu Šaru, napunila moju šalicu sa svježim mlijekom. Stavljala je na ogradu između naših dvorišta. Ja sam dolazila onako pospana i popila mlijeko naiskap. Neutješno sam plakala za mojom šalicom sve dok nisu došli mama i tata.

– Iii! Neka to bude najveća nevolja u tvojemu životu! – utješio me je tata. – Hajde ti lijepo kod susjeda Martina i traži mačku za vađenje ispuštenih stvari iz bunara.

– Mmm, kakva je to maca – pitala sam se idući susjedu – koja može ići tako duboko u bunar? Je li to mala maca ili velika? Je li bijela, crna ili već kakva?

Pozdravivši susjeda Martina rekla sam mu po što sam došla.

– Sad ću ja za tren ljestvama na tavan. Neki dan je mačka bila u upotrebi jer je susjeda Ana ispustila zdjelu u bunar. – rekao je susjed Martin.

Ono što je susjed Martin donio s tavana moglo je biti skoro sve, ali mačka ne! Predmet je ličio na sidro, a bio je od željeza. Imao je tri zavrnuti kraka koja su izlazila iz jedne alke.

– Izvoli mačku i uspješan lov! – rekao je susjed.

Do kuće sam okretala »mačku« i čudeći se promatrala je sa svih strana. Pitala sam se kako će ta stvar uloviti moju lijepu šalicu s dna bunara.

Tata je uzeo »mačku« i skinuo s lanca kantu. Na njeno mjesto pričvrstio je »mačku« i polako spustio u bunar do dna. Onda je polako povlačio lanac. Lijevo, desno, naprijed i nazad. Pokrete je ponavljao puno puta. Mama i ja smo virile preko ograde u bunar. Bila sam potpuno obehtrabrena, jer sam mislila da se ovo ne može uspješno završiti. U jednom trenu tata je rekao da se mora malo odmoriti. Nakon odmora opet je pretraživao po bunaru. Lijevo, desno, naprijed, nazad i iskosa. Opet je dosta dugo to radio i iznenada je uskliknuo:

– Imam je! Izgleda da sam ulovio šalicu! – pažljivo je vukao lanac na gore, a mama i ja smo ga prihvaćale.

Odjednom ugledah moju plavu šalicu s bijelim točkicama kako visi na jednom »mačkinom« kraku! Jako sam se obradovala!

Tata je rekao:

– Nema bolje »mačke« od Martinove!

Skinuo je šalicu i rekao:

– Izvoli šalicu i nadam se da više nećeš zahvaćati vodu iz bunara kad mama i ja nismo doma.



Dječji tjedan

Svijet je dao obećanje da će svojoj djeci osigurati jednaka prava kada je 20. studenoga 1989. godine Generalna skupština Ujedinjenih naroda usvojila Konvenciju o pravima djeteta, međunarodni dokument kojim se priznaju prava djece u cijelome svijetu. Konvenciju su potpisale 194 države (među kojima i Hrvatska i Srbija), čime je postala najbrže i najšire prihvaćen sporazum na području međunarodnih ljudskih prava u povijesti.

Koliko mi odrasli brinemo da sva djeca dobiju jednako obrazovanje, zdravstvenu skrb, prava na bezbrižno odrastanje, teško je izmjeriti. Najbolje ocjene trebala bi dati djeca. Zato im u listopadu posvećujemo posebnu pozornost, u vrtićima, školama. Tih dana vrijeme u ovim javnim ustanovama provodi se na drugačiji, neobičniji način, puno stvari je dopušteno, više se »luta«, nema ocjena. Zavirili smo ovih dana u vrtiće i njihov neobičan plan. Baš im je bilo zanimljivo! A i roditelji su se potrudili pomoći im u realizaciji ovih dana.



Djeca iz vrtića *Marija Petković Sunčica* posjetila su HKC *Bunjevačko kolo*, gdje ih je koreografkinja Senka Horvat upoznala s elementima folklor, nošnjom, a Luka Sudarević, korepetitor, s instrumentima. Obišli su i igralište u Keru, imali radionicu na kojoj su pletli narukvice od vune sa sedam niti, a to im je priredio tata Ferika Torma. Družili su se s djecom iz vrtića *Ciciban* za koje su priredili večne čarolije.

Djeca iz vrtića *Marija Petković Biser* imala su sportski dan zahvaljujući tati Renatu Pirša, druženje na salašu obitelji Crnković i posjet ZOO vrtu. U jednom danu djeca i odgojitelji su zamijenili uloge, pa su djeca bila odgojitelji, a odgojiteljice djeca.

Djeca iz vrtića *Petar Pan* iz Tavankuta posjetili su školu gdje su prisustvovali satu glazbene kulture.

Poslije ovih zanimljivih dana pitamo se treba li Dječji tjedan trajati dulje ili je ovih pet dana dovoljno da se podsjetimo koliko su nam djeca, njihovi osmjesi i zadovoljstvo važni?!

M. P:

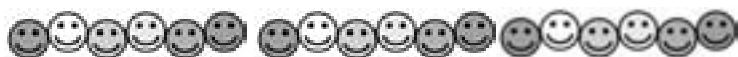




Stranice SMIJALICE

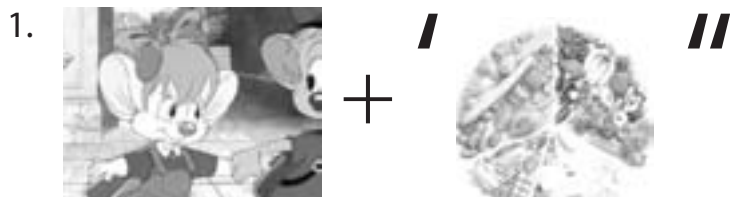


Što učenik pomisli kad učiteljica pita: »Imate li pitanja?«



LISTOPADSKI REBUSI

Tri instrumenta koje želimo na glazbenom:



Rješenja:

1. gitara 2. klavir 3. bubanj

Ideje za NAJCOOL veliki odmor:

1. udahni duboko 12 puta i napravi cijeli krug po dvorištu
2. izbroj ljude – koliko njih nosi tenisice, koliko cipele (baletanke i sl.)?
3. saznaj imena kućnih ljubimaca barem 15 drugara
4. zaljubi se ☺
5. upoznaj (bar jednog) novog prijatelja/prijateljicu
6. podijeli užinu
7. čitaj knjigu (ne lektiru!)
8. pjevaj
9. ispričaj nekom vic
10. smijte se svi skupa (ne mora sve na jednom odmoru ;) javi kako ide ☺)

(Neva) naredna poslovice

Smišljamo nove narodne poslovice – kratke izreke koje izriču životnu mudrost ili mudru misao – a koje svi razumijemo! Čuli ste onu: »Oteglo se kao gladna godina?« Napravili smo suvremenu, školsku varijantu iste... POMAGAJTE, SMIŠLJAJTE I VI!!! ☺MOŽE SLIKA, MOŽE BEZ, AL' NASMIJAT MORA SVE(Z)





VOLIM VOJVODINU

Vrijeme brzo prolazi, ponovno smo skupa. Pred vama je novi broj *Hrčka* ali i nove pitalice, pa provjerite svoje znanje.

1. Prije koliko godina je osnovana franjevačka rezidencija svetog Mihovila u Subotici?

- a) 100
- b) 200
- c) 300
- d) 400



Franjevačka rezidencija svetog Mihovila u Subotici ove godine obilježava značajan jubilej od svog osnutka. Njena tadašnja glavna uloga je bila veoma značajna. To je bila prva crkva u Subotici, prva župa, prva škola, ovdje je nastala subotička gimnazija i održana prva kazališna predstava.

3. U kom vojvođanskom mjestu se nalazi najstarija gimnazija u Srbiji?

- a) Srijemskim Karlovcima
- b) Subotici
- c) Novom Sadu
- d) Somboru



Najstarija gimnazija je počela s radom 1. studenog 1791. godine i imala je šest razreda, četiri niža (gramatika) i dva viša (humaniora). Nastavni jezik je bio latinski, a učili su se njemački, povijest, zemljopis, prirodne znanosti, antropologija, rimske starine, fizika, logika i moralka. Kasnije je uveden i grčki jezik.

2. Kako se zove svjetski poznat arheološki lokalitet na obodu Hrtkovaca u Srijemu?

- a) Gomolava
- b) Tavankut
- c) Bačka Topola
- d) Senta



Ovaj svjetski poznat arheološki lokalitet na obodu Hrtkovaca, na lijevoj obali Save, bogatstvom raznovrsnih nalaza, kroz nekoliko različitih arheoloških slojeva, svjedoči o životu ljudi na ovim prostorima još od prapovijesnog doba. On je pod zaštitom države kao arheološko nalazište od izuzetnog značaja, no i pored toga ugrožen je Savom koja ga spira, te je »grad koji nestaje«.

4. Po čemu je Slano kopovo značajno u svijetu?

- a) po dobrim restoranima
- b) međunarodno značajno stanište ptica
- c) po čestim kišama
- d) po utrckama biciklista



Slano kopovo je proglašeno za Specijalni rezervat prirode kao prirodno dobro od izuzetnog značaja – I. kategorije. Nalazi se blizu Rume. Tijekom proljetne i jesenske seobe na Slanom kopovu se u jednom trenutku može okupiti preko 5 tisuća gusaka, 15 tisuća sivih ždralova i 20 tisuća različitih vrsta ptaka. Predstavlja jednu od posljednjih očuvanih bara na slatinama Vojvodine.

Martinove noćne ptice

Priprema:

1. Odrežite kruh na šnite i premažite ga vrhnjem ili nekim sirnim namazom. Kolut salame ili šunkarice prerežite na pola i postavite za krila. U ovu svrhu vam može poslužiti i sir.
 2. Za oči stavite kolutiće mrkve i zelenih punjenih maslina, za nos i noge trokutove crvene paprike ili mrkve, a za čubu izrežite krastavac.
 3. Drvo na kojem sjede sove napravite od štapića mrkve, lišće od kolutića krastavaca, a šiblje i grmlje od zelene salate i listova rikule.
- Dobar tek!

Martinove noćne ptice je za vas pripremio Martin Vukov. Martin ide u četvrti razred OŠ Matko Vuković u Subotici i izuzetno je svestrana osoba. Pohađa nižu glazbenu školu gdje svira harmoniku, igra folklor u HKC-u Bunjevačko kolo i već godinama je gajio želju predstavi se u rubrici Hrckov kuhar.



Vrijeme pripreve:
10 minuta

Potrebni sastojci:

kruh



vrhnje ili neki sirni namaz



šunkarica ili salama



sir



masline



mrkva



krastavac



crvena paprika

zelena salata

rikula



Jeste li ZNALI?

Što sve možete napraviti od plodova jeseni?

Plodovi jeseni poput žireva i divljih kestena nisu jestivi, no mogu se iskoristiti na vrlo zanimljive načine. Želite li i vi biti kreativni prošetajte gradskim parkovima, pokupite nekoliko žireva i kestena i krenite u izradu.



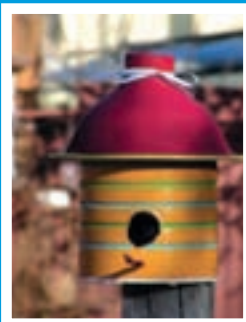
Prašćić, sova ili patka se prave od divljeg kestena. Uši i nos praščića izrežite od kolaž papira u boji, za oči iskoristite gumbe po želji, a kljun i krila izrežite također od kolaž papira. Za patkicu spojite ljepilom dva kestena. Oči mogu biti gumbi, a kljun kolaž papir.

Jelenkova glava i tijelo se prave od žira. Za nožice i vrat koristite štapiće za ražnjiće, a za rogove i rep grančice iz prirode. Oči su gumbi, a nos narančasta perlica. Neka roditelji izbuše rupice za noge, vrat, rogove i rep. Odrežite grančice i štapiće te ih nabodite u rupice. Nos zalijepite ljepilom.

Ogrlica i narukvica se prave od kestena i divljih žireva. Neka netko od odraslih svaki plod po dužini izbuši bušilicom. Jesenske plodove naizmjenice nanizajte na gumiranu špagu, elastični konac i na kraju zavežite čvor i odrežite višak materijala.

Napravite sami kućicu za ptice

Možete iskoristiti materijal koji nađete u kući i osigurati hranu pticama u vašoj okolini. Osjetite radost kada budete gledali ptice koje jedu. Prava uživancija! Prionite zato na posao, napravite kućicu, okačite je visoko ali tako da imate pogled s prozora i napunite ju hranom. Ptice će se same vraćati.



Neparožderi

Neparožderi su malena nevidljiva stvorenja i glavni krivci za nestale čarape. Naime, od svakog para pojedju po jednu. Mladi neparožder Hugo živi sa svojim djetom Lamorom čiji se život primiče kraju. Hugo stoga mora pobijediti svoje strahove i izaći iz stana kako bi pronašao strica za kojeg nije ni znao da postoji.



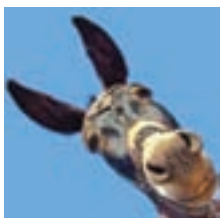
Paddington 2

Sada kada se medvjedić Paddington sretno smjestio kod obitelji Brown, gdje je postao popularan član zajednice, širi radost i ljubav gdje god dođe. U potrazi za savršenim rođendanskim poklonom za 100. rođendan svoje voljene tete Lucy, Paddington naiđe na savršenu knjigu u antikvarijatu te će morati odraditi niz poslova kako bi je mogao kupiti. Međutim, kada otkrije da je knjiga ukradena, Paddington i Brownsi će morati krenuti u potragu za lopovom.

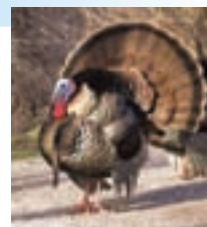


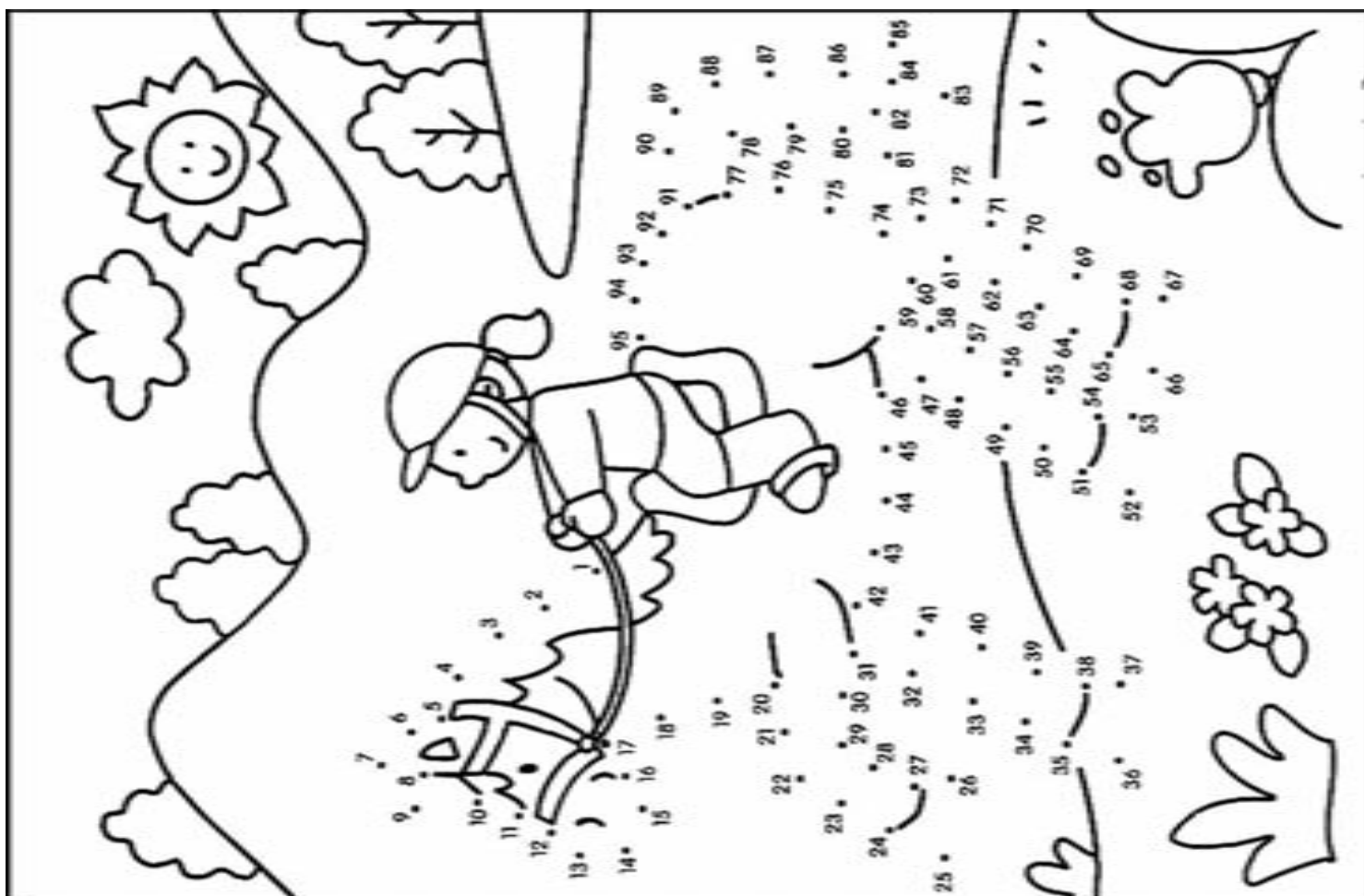
U osam smjerova pronađi i precrtaj sljedeće riječi: BIK, GUSKA, KOKA, KONJ, KOZA, KRAVA, JANJE, JARAC, JARIĆ, MAČKA, MAGARAC, OVAN, OVCA, PAS, PATKA, PILE, PONI, PURAN, TELE, ZEC.

Preostala slova dat će konačno rješenje. Upiši ga u kvadratiće ispod osmosmjerke.



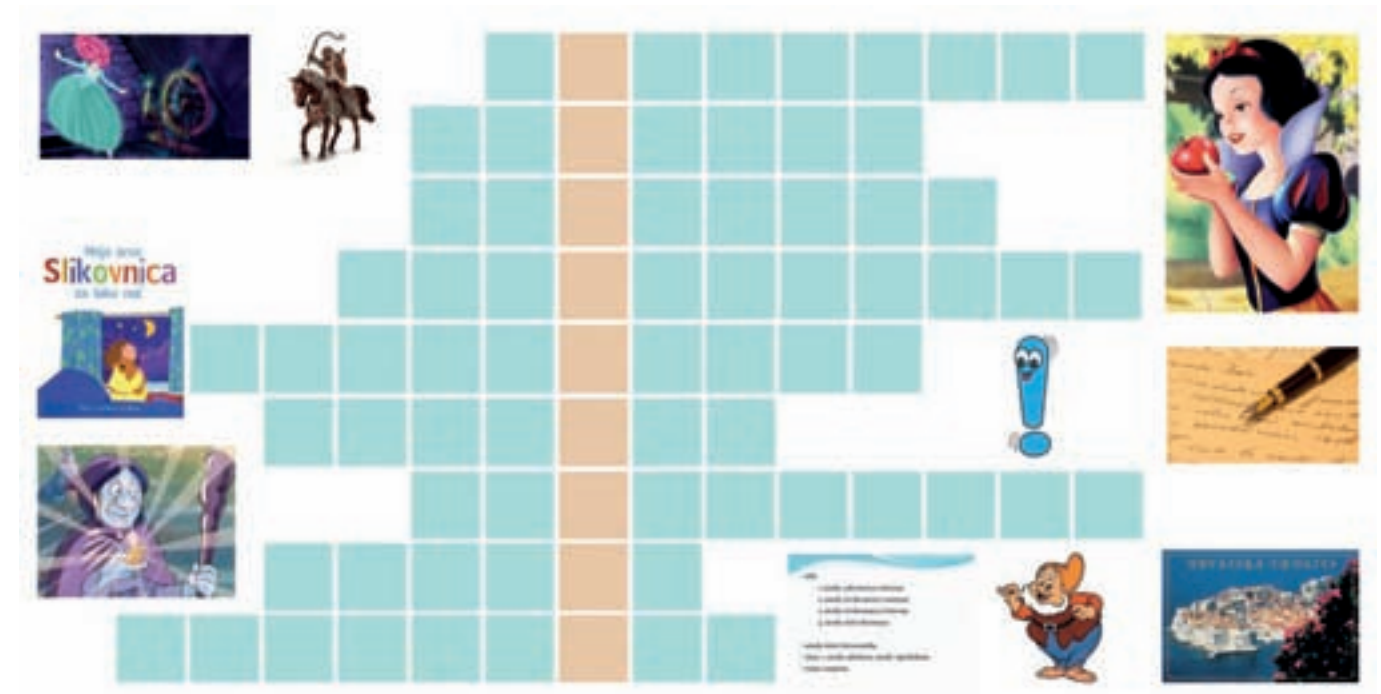
O	I	P	C	A	R	A	G	A	M
V	N	S	I	T	C	N	A	V	O
C	O	A	E	L	P	A	E	O	S
A	P	L	K	U	E	S	R	A	K
A	E	O	R	S	D	V	P	A	K
K	O	A	R	M	U	Ć	Nj	R	J
T	N	E	A	A	I	G	A	O	K
A	C	Č	Nj	R	Z	V	K	O	K
P	K	E	A	A	A	O	K	I	I
A	Š	J	Z	T	J	A	K	E	B





Riješi križaljku i u označenim poljima dobit ćeš naziv bajke o prekrasnoj kraljevni kose crne kao gavranoovo krilo, a kože bijele kao snijeg.

1. Rečenični znak na kraju uskliknih rečenica;
2. Onaj tko jaše konja;
3. Lik iz bajki i priča koja čarobnim moćima nanosi zlo ljudima;
4. Pisana poruka i pozdrav s putovanja;
5. Bajka o princezi koja je zbog vilina prokletstva zaspala i spavala stotinu godina;
6. Lik iz bajki i priča, čovječuljak niska rasta;
7. Knjiga za manju djecu bogata ilustracijama;
8. Drugi naziv strofa, dio pjesme;
9. Bajka o djevojčici koja je u šumi susrela vuka.



Trenuci kreacije...

Tekst: Slađana
Crtao: Petar Tikvicki

Jesen je doista inspirativna, pogledaj ove predivne boje.

Ne mogu vjerovati da postoje ljudi koji ne vole jesen.

Evo, ja u ovu nedodiju ni ljeti ne dođem, ali u jesen mi djeluje nekako pitomije.

Odlično... Zaplet ide u dobrome smjeru, još samo...

A evo i »stručne« kritike. Sad ćemo vidjeti.

Mada čudno, dolaze bez puno buke.

Halo, Ivce, kako ide? Zveki je htjela upasti s ovim... Iza leđa, naravno.

Baaam! Kako bi ovo probudilo njegov stvaralački genij.